

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет комп'ютерних наук
Кафедра дизайну

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АЙДЕНТИКА»
спеціальності 022 Дизайн
освітньої програми «Графічний дизайн і реклама»

Миколаїв – 2025

ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

- I Теоретична (пояснювальна записка)
- II Графічна (презентаційна графіка)
- III Макетна (оригінал-макет виробу – логобук або брендбук, залежно від завдання проєктування)

ЗМІСТ І ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ СКЛАДОВИХ ЧАСТИН КУРСОВОЇ РОБОТИ

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Вимоги до оформлення пояснювальної записки

Записка пояснення повинна бути надрукована на комп'ютері шрифтом чорного кольору на одній стороні аркуша паперу формату А4.

Текст повинен мати поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє, нижнє, – 20 мм.

Шрифт – Times New Roman (звичайний) розмір 14.

Текст ділиться на розділи, підрозділи.

Розділи – Times New Roman (жирний, заголовними літерами) розмір 14, підрозділи – Times New Roman (жирний, звичайними літерами) розмір 14.

Кожний розділ починається з нової сторінки.

Рівняння тексту по ширині сторінки, абзац – 1,25 см.

Тире – , а не дефіс -

відстань між рядками – 1,5.

Сторінки нумеруються арабськими цифрами у верхньому правому куті. Номер «3» ставиться на сторінці Вступу. Титульний аркуш та зміст не нумеруються.

Кількість використаних джерел – не менше 30-ти.

Посилання подаються у квадратних дужках, наприклад [15, с. 25], де 15 – порядковий номер у списку джерел, а с. 25 – сторінка, з якої наведений текст у роботі.

На всі таблиці та ілюстрації повинні бути посилання в тексті, наприклад (Додаток 1). Всі додатки повинні бути пронумеровані та підписані.

Обсяг пояснювальної записки – 25-30 сторінок без урахування додатків.

Заголовки структурних частин пояснювальної записки “ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “ДОДАТКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Нумерація сторінок є наскрізною, включаючи титульний аркуш, але проставлення нумерації починається зі сторінки, на якій починається ВСТУП. Нумеруються сторінки у правому верхньому куті.

Нумерація розділів та підрозділів. Номер розділу ставлять після слова “РОЗДІЛ”. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: “2.3.” (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Цитування. Цитуючи, потрібно дотримуватися кількох формальних правил:

1. Цитата повинна бути дослівною.
2. Цитата не повинна бути надто довгою.
3. Цитата повинна подаватися у лапках і супроводжуватися посиланням на джерело у примітці.
4. Вилучення певних фрагментів, яке дозволяє уникнути довгого цитування, позначається трикрапкою ...
5. Пояснення, які розривають текст цитати, подаються у квадратних дужках – [ ].

Цитати, які є незавершеним реченням, граматично узгоджуються із авторським текстом.

Цитата у тексті роботи може подаватися у прямій або непрямій формі:

а) пряма форма цитування: Шипович Є.Й. писав: “У процесі навчання географії велику роль відіграє живе слово вчителя, технічні засоби навчання, різні екранні і наочні посібники, а також спостереження учнів за явищами природи. Що сприяє формуванню географічних уявлень і понять ...”. Три крапки використовуються в разі неповного цитування речення на його початку, всередині, наприкінці.

б) непряма форма цитування:

Під час цитування у непрямій формі в самому реченні дається вказівка на авторство, а далі розкривається зміст думки. Л.М. Панчешникова вважає, що проблемне навчання характеризується насамперед тим, що вчитель систематично залучає учнів до пошуку розв’язання нових для них проблем.

Посилання. В залежності від місцезнаходження посилань на авторство у структурі наукової роботи розрізняють підтекстовий та закритий спосіб. Може бути використаний і внутрішньотекстовий спосіб, при якому частина відомостей про джерело подається у масовому тексті, а відсутні дані – після нього.

Закриті посилання. Якщо після цитати в квадратних дужках подається номер джерела та сторінки, з якої наводиться цитата, такі посилання називаються закритими. Це вид посилань дуже зручний за умови, якщо у автора вже оформлений список використаної літератури.

Перефразовування, переказування, як правило, становить матеріал для більшої частини тексту пояснювальної записки. Це означає, що вже на етапі

нотаток здобувач вищої освіти починає писати текст своєї праці. У цьому випадку він намагається передати думку автора якнайближче до оригіналу, але використовуючи власну лексику. Вдаючись до цього способу, потрібно визнати авторство ідеї за допомогою примітки. Кроки, які дозволяють адекватно передати думки чужого тексту і при цьому уникнути плагіату є наступними:

- виділити основні ідеї;
- змінити структуру речень;
- використовувати синоніми або слова з подібним значенням, змінювати форми слів.

Узагальнення дозволяє одним реченням передати зміст цілого розділу або цілої авторської праці.

За допомогою перефразування, узагальнення чи цитування праць інших авторів, автор курсової роботи повинен висловити власну позицію. Таким чином, чужі тексти використовуються для того, щоб підтвердити власну думку, проілюструвати власну позицію, протиставити її думці авторитетів чи продемонструвати слабкість аргументації опонентів. Слід постійно стежити за тим, щоб власна думка не змішувалась у тексті із цитованою. Дослівне запозичення чужого тексту, яке не супроводжується посиланням на джерело, називається плагіатом і суворо карається у науковому середовищі. Робота, автор якої допустився плагіату, знімається з розгляду.

Правила оформлення додатків.

Додатки оформлюються в кінці пояснювальної записки на останніх сторінках.

Додатки розміщуються як продовження курсової роботи на останніх сторінках, у порядку появи посилань у тексті. Кожен додаток починається з нової сторінки, має заголовок, який друкують угорі малими буквами з першої великої симетрично. Посередині рядка над заголовком або праворуч друкують слово «Додаток» і арабську цифру або велику літеру, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д.

СТРУКТУРА ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основна частина (розділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

ЗМІСТ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ З ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ (РЕТРОСПЕКТИВА)

РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТНЕ РІШЕННЯ З ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

РОЗДІЛ 3. ТЕХНОЛОГІЧНА ЧАСТИНА ПРОЄКТУ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Дана структура ЗМІСТУ є загальною. Наповнення розділів та підрозділів може корегуватися керівником в залежності від проблематики та теми проєкту.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

ВСТУП

Вступ містить системні складові: актуальність теми дослідження, мету дослідження, завдання проєкту, об'єкт дослідження, предмет дослідження, наукове значення роботи, практичне значення одержаних результатів.

Перша частина вступу містить загальну характеристику актуальності вибору теми відповідно до сучасного стану та потреб в контексті дизайну. До питань актуальності можуть бути включені: художня, культурно-естетична, конструкторсько-технологічна, матеріалознавча доцільність проєкту. Здобувач зазначає, чому його тема проєкту є актуальною дизайнерською роботою, коротко зазначає, що стає творчим поштовхом для подальшого проєктування. Відповідно до поставленої задачі (теми роботи), здобувач визначає та описує ті питання актуальності, які стають важливими при розробці курсового проєкту.

Мета проєктування – це запланований результат, який має бути спрямований на виготовлення суспільно-корисного продукту. Наприклад, мета роботи полягає у розробленні, теоретичному обґрунтуванні та практичному виготовленні складових елементів фірмового стилю та їх розміщенні на різнохарактерних носіях.

Завдання проєктування визначається в залежності від мети проєктування та корелюється зі змістом основної частини пояснювальної записки. Наприклад, проаналізувати літературні та інформаційні джерела з теми; розробити ескізи знаків, корпоративної документації, лінії системної рекламної продукції, пакувань, сувенірно-презентаційних виробів тощо; теоретично обґрунтувати, правильно підібрати матеріал і технологічне обладнання та практично виготовити оригінал-макет зазначених об'єктів.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, обрану для вивчення. Наприклад, якщо тема роботи: «Проєктування елементів фірмового стилю...», то об'єкт роботи – процес проєктування комплексу друкованої рекламної продукції, виконаної з дотриманням спільних

стилюотворюючих ознак.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Це власне те, що вивчається й досліджується здобувачем. Наприклад: добірка необхідних образно-асоціативних чинників та способів поєднання різнохарактерних якостей графічних елементів, що будуть ідентифікуватися у свідомості споживачів саме з діяльністю обраної фірми-замовника.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага здобувача, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

В РОЗДІЛІ 1. АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ З ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ (РЕТРОСПЕКТИВА) проводиться передпроектний аналіз. Здобувач досліджує мистецькі, культуротворчі, конструктивні, матеріалознавчі та ін. настанови, що стоять на засадах його майбутнього проектування згідно теми. Даний розділ містить вибіркочувізуальну та теоретичну інформацію, яка спонукає до створення власного продукту в дизайні графіки. При передпроектному аналізі використовуються різноманітні джерела інформації: література, аудіо, відео, Інтернет-ресурси та ін.

Виконання цієї частини свідчить про готовість здобувача вищої освіти до самостійної пошуково-творчої роботи. Ретроспектива має містити посилання на теоретично-методичні положення з проектування аналогічних або подібних об'єктів, які автор знайшов в літературних або електронних джерелах (з обов'язковим зазначенням джерела інформації), та результати самостійно проведеного дослідження, зроблені на підставі вивчення сучасних аналогів із спорідненої або наближеної тематики.

Залежно від завдання проектування в ретроспективному огляді здобувач може зосереджувати увагу або на способах і різновидах побудови модульних сіток, або знаках і знакових системах, або на семантично-кольографічному кодуванні об'єктів проектування, або на стилістичних характеристиках графічних зображень, покладених в основу проектного образу, або сукупності цих чинників. Зміст і спосіб виконання цього розділу дослідження здобувачам вищої освіти обов'язково слід узгоджувати із керівником проекту.

РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТНЕ РІШЕННЯ З ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ пояснювальної записки включає теоретичний та візуальний, графічний матеріал, що демонструє обґрунтування та творчі етапи проектної діяльності здобувача. Проектний розділ найбільш широко надає інформацію про творчий доробок кожного здобувача, де той в свою чергу, концептуально та креативно надає презентацію дизайн-пропозиції та концепцію власної проектної пропозиції. Виклад матеріалу цього розділу надається у вигляді підрозділів в залежності від теми проектного рішення, взаємообумовленості візуальних

зв'язків між окремими частинами проектного розроблення. В ході викладання змісту автор може надавати ілюстративний матеріал пошукових ескізів та їх етапний аналіз.

РОЗДІЛ 3. ТЕХНОЛОГІЧНА ЧАСТИНА ПРОЄКТУ

Розділ має свідчити про набутий здобувачем рівень знань щодо технологічних процесів та фізичних і естетичних властивостей матеріалів. Зміст технологічного розділу має переконливо обґрунтувати доречність застосування тих чи інших матеріалів, їх необхідної кількості, а також особливостей. Крім того, тут мають бути наведені дані щодо основних технологічних процесів, що використовуються у виготовленні об'єкта проектування. Наприклад, при розробці фірмового стилю якісне виконання його елементів на матеріальних носіях (пластикових пакетах) можливе лише за допомогою застосування флексодруку, а якість у поєднанні з рентабельністю відтворення зображень на паперових носіях забезпечить тільки цифровий друк. Про способи і різновиди друку, що існують і використовуються в поліграфічних процесах, але не рекомендовані автором для втілення його проекту, згадувати не варто.

Крім того технологічна частина має надавати відомості про кількість витратних матеріалів, що є необхідним для виготовлення кожної із складових частин проекту, їх співвідношення із стандартними (базовими) розмірами рулонних і аркушних витратних матеріалів.

ВИСНОВКИ

Загальні висновки до курсової роботи подаються на окремому аркуші. У висновках викладають найважливіші результати, отримані під час виконання усіх процесів роботи у стислій формі. Зазначається повнота рішення поставлених завдань, відповідно до мети курсової роботи. Послідовність структурування висновків відповідає послідовності завдань, зазначених у вступі. Коротко формулюються висновки і рекомендації щодо впровадження та практичного використання здобутих результатів. Формулювання віддзеркалює суть і новизну зробленого.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаної літератури подається в кінці роботи в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Іноземні літературні джерела не перекладаються.

Кількість використаних джерел – не менше 30.

Приклади

1. Даниленко В. Дизайн України в європейському вимірі ХХ століття. Київ : Феніус, 2012. 32 с.
2. Демиденко М. А. Комп'ютерна графіка, дизайн та мультимедіа : навч. посіб. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2022. 123 с.
3. Дяченко А. В. Проблематика та перспективи вітчизняної дизайн-освіти. *Імідж сучасного педагога*. 2021. №4 (199), С. 86-90. URL: <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/237704> (дата звернення: 10.09.2025).
4. Єфременкова Н. А. Дизайн-менеджмент як інструмент підвищення конкурентоспроможності. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 3 (23), С. 142-148.
5. Попова Н. В. Основи реклами : навчальний посібник. Х. : ВДЕЛЕ, 2016. 145 с.
6. Примак Т. Рекламний креатив : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2006. 328 с.
7. Прищенко С. В. Основи рекламного дизайну : підручник. 2-ге вид., випр. і доповн. Київ : Кондор, 2018. 400 с.
8. Прищенко С. В. Дизайн і реклама: ілюстрований глосарій (основні терміни та поняття). Київ : Кондор, 2020. 208 с.
9. Турчин В. В. Особливості формування проектно-образного мислення дизайнера : автореф. на зд. наук. ст. канд. мист-ства: 17.00.07. Харківська державна академія дизайну і мистецтв, Харків, 2004. 20 с.
10. Chuprina N. V., Remenieva T. V., Frolov I. V., Tereshchenko O. H. Design of the contemporary garments on the basis of the transformation of stylistic and artistic-compositional characteristics of traditional decorative art. *Art and Design*, 2021. № 3, P. 30-44. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2021.3.3> (Last accessed: 10.09.2025).
11. Kolosnichenko M. V., Yezhova O. V., Pashkevich K. L., Kolosnichenko O. V., Ostapenko N. V. The use of modern digital technologies in the design and technology VET in Ukraine. *Journal of Technical Education and Training (JTET)*. 2021. Vol. 13, No. 4. P. 56-64. DOI: <https://doi.org/10.30880/jtet.2021.13.04.005> (Last accessed: 10.09.2025).
12. Papanek V. Design for the Real World: Human Ecology and Social Change 2nd Revised ed. Edition. Academy Chicago Publishers, 2005. 416 p.
13. Parsons G. The Philosophy of Design. Polity Press, 2016. 192 p.
14. WGSN. URL: <https://www.wgsn.com>

ДОДАТКИ

До додатків виноситься допоміжний матеріал, необхідний для більшої повноти сприйняття, що допомагає більш широко розкрити тему дослідження та концепцію даного проєкту. Також до додатків можуть бути включені таблиці, креслення, схеми, зображення та ін.

II. ГРАФІЧНА ЧАСТИНА

Графічна частина є невід'ємною частиною проектної документації та передбачає презентацію авторської пошуково-проектної діяльності здобувача під час роботи над обраною і затвердженою темою курсового проєкту. Графічна частина має надавати точні дані щодо графічного відтворення об'єкта чи об'єктів проєктування (за кольором, пластикою, композиційними та масштабними співвідношеннями елементів, матеріалами та засобами виготовлення). Залежно від характеру продукції, тут також мають бути представлені креслення, необхідні для виготовлення продукції, необхідні для виготовлення продукції і її впровадження у виробництво. Залежно від характеру об'єкта проєктування креслення можуть бути площинними (позначення базових ліній та модульних сіток для фірмового або корпоративного знаку, системних ліній друкованої рекламної продукції, періодичного видання або Веб-сайту) та ілюзорно-просторовими (технічні рисунки, проєкції, для презентаційної частини пакувань або пакувальних серій, елементів супер графіки чи інших носіїв візуальних рекламних повідомлень). У разі комплексного розроблення різнохарактерних об'єктів може виникнути необхідність поєднання як площинних, так і об'ємно-просторових креслень і технічних малюнків на їх основі.

Якщо в умови проектного завдання входило розроблення оригінальних образно-пластичних характеристик шрифтів (або шрифтової гарнітури), то графічна частина проєкту обов'язково має містити чіткі конструктивні схеми (поліграми), на фундації яких відбувалось розроблення даної гарнітури та повну абетку графічних знаків, втілених у нову образно-пластичну форму.

III. МАКЕТНА ЧАСТИНА

Макетна частина є частиною презентації моделі, виконаної згідно теми та розроблених креслень в масштабі 1:1. Продукція повинна відповідати всім технологічним вимогам даної курсової роботи, що описані в пояснювальній записці та розроблені у її графічній частині.

ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПРОЄКТУ

Детально:

- Презентація проєкту у вигляді слайд-шоу, що розрахований на регламент виступу до 5 хв. (Power Point або інші програми для презентацій);
- Обов'язкові матеріали проєкту, що призначені для друку в залежності від теми: логобук або брендбук (друкований примірник та в форматі pdf);
- Пояснювальна записка, затверджена керівником проєкту (друкований примірник та в форматі pdf).

Зразок ЗМІСТУ пояснювальної записки

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ОСОБЛИВОСТІ ФІРМОВОГО СТИЛЮ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ЕКСПРЕС-ОБСУГОВУВАННЯ	
1.1. Аналіз фірмового стилю закладів експрес-обслуговування: зарубіжний досвід.....	
1.2. Фірмовий стиль закладів експрес-обслуговування в Україні.....	
РОЗДІЛ 2 ПРОЄКТНЕ РІШЕННЯ ФІРМОВОГО СТИЛЮ ДЛЯ ЗАКЛАДУ ЕКСПРЕС-ОБСУГОВУВАННЯ «BURGER»	
2.1. Ідейно-образна концепція фірмового стилю закладу «BURGER». Етапи створення проєктного рішення.....	
2.2. Художні особливості елементів фірмового стилю закладу «BURGER».....	
РОЗДІЛ 3 ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТНОГО РІШЕННЯ ФІРМОВОГО СТИЛЮ ЗАКЛАДУ «BURGER»	
3.1. Особливості друку елементів фірмового стилю закладу на різних носіях.....	
3.2. Витратні матеріали проєкту.....	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	31